Kmetijſke in rokodélſke novize.

Na ſvetlobo dane od z. k. kmetijſke drushbe.

№ 5. *V frédo 31. Proſénza.* **1844.**

☞ Te novize pridejo vſako frédo na dvéh zhetertnih liſtih v Ljubljani na ſvetlo. Plazhujejo ſe v piſarnizi z. k. kmetijſke drushbe v hiſhi 195 v Salendrovi ulizi bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiſte, ki jih ne dobivajo po póſhti, sa zélo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejemljejo ſe pa pri natiſkovavzu na Bregu Nr. 190. Po poſhti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol léta 1 fl. 15 kr. Po vſih z. k. poſhtah ſe snajo dobiti.

Kmet ſvojimu ſinu.

Poſhten in svéſt imaſh vſelej bit',
Dokler na ſvétu ſi,
Ne perſt ſhiroko ſmeſh ſtopit'
Od poti zhednoſti!

Tak' pojdeſh ſkos' po selenim
Na pót' ſvetá naprej,
In ſmeſh s ozhéſam veſelim
Smert' zhakati vſelej.

Tak' koſa, ſerp ino dervó
Ti lahko v rokah bó;
Veſél boſh pil ti tud' vodó,
Ko de bi vino b'lo.

Hudobneshu je vſe teſhkó,
Naj déla karkolj zhè,
Ker huda veſt zhes tó in tó
Ga pêzhe ino shgè.

Spomlád ga tud' ne veſeli,
Tud shita klaſje nè;
Ker le po dnarjih hrepeni,
V goljfij' imá ſerzè.

Shè liſt in véter ſtraſhi ga,
Ki ſkos' mejó ſhumi;
Pokoja mu tud' ſmert ne dá,
Ker grêhu le shivi.

Sató imaſh svéſt in dober bit',
Dokler na ſvétu ſi,
Ne perſt ſhiroko ſmêſh ſtopit'
Od póti zhédnoſti.

Tak' shegnajo te dobri vſi;
Na grob ſolsé tekó,
Na njem ti trava selení
In roshize zvetó!

V. Stanig.

Perjatelſke voſhila sa naſhe domazhine.

(Konez.)

Nizh ne govorim, kaj veliko drusiga koriſtniga in prijetniga sunej rezheniga, in sunej tega, kar she Njih dosdaj sdani liſti ſprizhujejo, ſe bodo naſhi ljubi Slovenzi lahko is Njih noviz uzhili, poſtavim kako imajo sa zhednoſt in ſnago oblazhila in prebivaliſha ſkerbeti; kako nove pohiſhtva sidati, de bodo sdrave in slaſti ne mozherne, sraven tega tudi lepe in ſvitle, in goſpodarjam in desheli v zhaſt, in ne v ſramoto; dalej, kako ſi mnoge bolj perpravne in zhedne hiſhne orodja omiſliti; kako sa ſvoje sdravje ſkerbeti, ſe vrashnih poſlushkov varovati, in pametnih pomozhkov poſlushiti; kaj per shivinſkih bolésnih varovati, kaj rabiti; kako ſe per mnogih neſrezhah sadershati, ali jih s previdnoſtjo preſtrézhi; kako ſvojo deshelo in ſvét bolj ſposnati, kako poſnemati lepe isglede rokodelſke umetnoſti ali domazhinſke pridnoſti, k jim jih bodo Oni v perjetnih in poduzhnih poveſtih nasnanovali i. t. d. — Molzhim tudi, ſhe od ene druge koriſtnoſti, ktero bodo Njih novize sa Slovenze imele, in ktera gotovo ni majhna, namrezh od

koriſtnoſti sa ſlovenſko beſedo, ali ſlovenſki jesik. Sakaj she prezej v pervim liſtu teh noviz ſo na snanje dali, de hozhejo tudi ſkerb imeti sa zhiſtoſt ſlovenſkiga jesika; in de, zhe ravno njega zhiſtenje ne bo nikoli Njih poglaviten namen, Jih bo vunder vſakkteri poduk v zhiſtenju jesika rasveſelil. Pa ne poduka, ampak le hvaleshno pomozh Jim bo gotovo vſak perjatel Slovenſhine po ſvoji vednoſti ſkasati perpravljen. Sakaj reſ je, de ſe je veliko dobrih ſlovenſkih beſedi, ravno savolj pomanjkanja ſlovenſkih piſavzov, kteri bi jih bili ohranili, tako rasgubilo in posabilo, de ſo le ſim ter tje v kakim ſamotnim kraju ſhe navadne; in de ſe po tem takim le s sdrusheno pomozhjo vezh perjatlov Slovenſhine pojiſkati, in sa obzhijo rabo nasaj perdobiti samorejo. Pa sunej tega, de bodo Njih novize, k ſledenju in najdenju sgubljenih ſlovenſkih beſedi in pregovorov priloshnoſt dale, in tako nekdajno bogatoſt jesika sopet nasaj dopeljovati perpomogle: Jim bodo perjatli Slovenſhine, in ſhe bolj perproſti bravzi tudi hvalo vedili, ako bodo take nove rezhi in snajdila, sa ktere ſlovenſki jesik dosdaj ſhe laſtnih beſedi nima, s novimi beſedami, ktere ſo is ſlovenſkih korenin ſpeljane, nasnanovati poſkuſhali. Sakaj zhe je tudi le korenina kake beſede ſlovenſka, ſe she is nje ſame lahko vganuje, kaj bi pomniti snala; kar ſe per beſedah is ptujih jesikov poſojenih bres poſebniga slagovanja nikoli sgoditi nemore. Tako poſtavim zhe rezhem: ena pola popira, kakor ſe ſizer rezhe: ena pola platna, ſukná i. t. d.; bo vſak Slovenz lahko vganil, kaj bi to vtegnilo pomniti; ne pa, zhe rezhem: en pogen popira; kjer bi ſi vtegnil ravno tako lahko tudi ene bukve, ali en riſ, ali tudi en zel oklep (Kiſte) popira miſliti. Ravno tako, zhe rezhem: naravnavſtvo, naravniſhtvo, obravnavſtvo ali morebiti tudi vredovavſtvo, vberſtvo noviz, bo gotovo loshej saſtopil, kakor, zhe ſe ptuje beſede: redakzjon ali redakzija noviz poſlushim. Po tem takim ſmejo perjatli Slovenſhine tudi sa bogatoſt in omiko jesika, in po njemu tudi ſhe od te plati sa omiko naroda veliko od Njih noviz upati. Sakaj komu ni ozhitno, de je k vezhi vednoſti in omiki ljudſtva tudi vezh in novih beſedi treba; in de, kdor k omiki jesika perpomore, tudi omiki zeliga naroda poſpíh in pognavo da. Torej po pravizi pravi neki imeniten nemſhki piſaviz, de vſako ljudſtvo, ktero ſe obravnati ali omikati hozhe, per beſedi sazhetik ſtori.

Od vſih plati ſo tadaj Njih novize ena veſela, dolgo sashelena perkasen sa Slovenze; one ſo porok in sarja perhodnje, ne le vezhi pridnoſti in umetnoſti ſlovenſkih domazhinov in rokodelov, ampak tudi obilniſhi vednoſti, omike in ſrezhe zeliga ſlovenſkiga naroda. — Hvala torej vſim, kteri ſi sa prid in ſrezho Slovenzov persadevajo, in poſebej, kteri ſo k naſnovi in isdaji teh noviz perpomogli. Slava in sahvala pred vſim nar vikſhimu predniku in varhu naſhe z. k. kmetijſke drushbe, preſvitlimu zeſarſkimu Knesu in Velkimu Vajvodu Janesu Baptiſtu! kteri ſe is ozhetovſke ljubesni sa prid in ſrezho naſhe deshele zlo dolge in teshavne poti do naſ ne varje, de bi ſklepe in rasſoje kmetijſke drushbe per nje ozhitnih sbiralih s ſvojim ſvetam vladal, in s ſvojo modroſtjo podperal, in zhigar ozhetovſk' podbudna beſeda vſe k ſerzhnoſti povsdigne in s vnemo napolni. — Is ſerz hvaleshnih Slovenzov puhte prot nebu gorezhe voſhila sa Njega dolgo ohranjenje! — Hvala in sahvala zhaſtitljivimu sboru kmetijſke in obertniſke drushbe, po kogar ſvetu in napravi ſo bile te novize sa poduk Slovenzov ſklenjene in memo vſih sadershkov k djanſki dosornoſti dopeljane! Hvala in sahvala poſebej Njim, kteri ſo nar vezhi ſkerb in trud sa naravnanje teh noviz prevseli; in ravno tako tudi vſim drugim plemenitnim rodoljubam, kteri ſo Jim v Njih presadevi pomozhni. Is ſerza shelim, de bi Njih novize prav veliko samerkljivih in poduzhljivih bravzov, in branih naukov ſpolnovavzov imele. Njim pa voſhim, de bi to délo, k ſo ga s saupanjem in ljubesnijo sazheli, s veſeljam in nevtrudeno ſerzhnoſtjo od leta do leta doverſhovali! Na sadnje ſhe perſtavim, de, kdor Jim to piſhe, ni kak ud ali drushnik predej imenovane kmetijſke drushbe, kteriga bi bila morebiti kakoſhna poſebna savesa k temu piſanju naklonila; ampak le en tih gledaviz od daljezh, kteri ſe ſerzhno veſeli nad vſako pomnoshbo ſlave in ſrezhe, ktera njegovi domovini dojide!

V Ljubljani 1. Proſenza 1844.

Prof. — r.

Denkov Tone.

(Konez.)

Tako ſe je Tonetovo premoshenje vſako leto mnoshilo temzhaſi, ko je marſikter ismed njegovih ſoſedov, ki ſe je smiraj po ſvoji termi ſtare ſhege dershal, zhes hude zhaſe toshil in od dne do dne bolj obóshal. Savoljo ſvojiga umniga domazhinſtva in goſpodarſtva je pa tudi Tone daljezh okrog ſlavil in vezh ljudi zlo od dalnjih krajev ga je proſilo, de bi jih s beſedo in s piſanjem poduzhil, kako bi ſe obnaſhati iméli, de bi ſi tudi ſvoj ſtan poboljſhali. Rad je ſtoril, kar ſo ga proſili; sakaj prav poſtréshen je bil.

Umeten kmetovavez je pa tudi varzhen (ſhparaven) goſpodar. Tonetova perva vodba je tá le bila: „Kdor ſhpranje sadeluje, ne dobi velikih lukenj popravljati. Is venarjev pridejo krajzarji, is krajzarjev groſhi, is groſhev petize, is petiz tolarji.“

Po téh pravilih ſe je Tone vſeſkosi ſkerbno ravnal. Ne kar venarje ni on sa nepotrebne ali kozhljive rezhí dal; ne kar serna kaféta, zukra, nesnaniga gvirza ni v njegovo hiſho priſhlo;

on, njegova shena in otrozi nifo ne nitike na febi nofili, zhe ni bila domazhiga isdélka. Navajen je bil rezhi: „Zhe fim fit, eno fukno podnevi, po nozhi pa pofteljo imám, kaj mi je fhe vezh tréba? Pogazha nizh vezh ne nafiti, kakor shganzi; fvilnata obleka nizh bolj ne greje, kakor ovnata, in kadar fim truden, fpim na flamnizi ravno tako fladko, kakor na pérnizi. Siromakam pa je rad kaj podelil, sakaj té terdne mifli je bil: Kadar Bog kako hifho pofebno oblagodari (poshegna), de kaj odvezh ima, fe to sa tega voljo sgodí, de bi tudi kaj vezh kerfhanfke ljubesni do ubógih in potrebnih v nji prebivàlo. In to je tudi pofhteno kasal.

S shivino je malokadaj napàzhnofti imel; v hlevih jo je redíl ter fkerb imel shivini vfefkosi enako klafti. Vfe fe je, kar je bilo mogozhe, k pridu in korifti obernilo. S ognjem je on zeló varno hoditi veleval. Prepéram in pravdam fe je od daljezh vgibal. Gofpofkine davke je vfelej ob pravim zhafu ali pa fhe pred odrajtoval, in pred teh ni vkup fpravil, tudi nar potrebnejfhih rezhi ni kupil. Tako je vfako leto zhes vfe utrate in potrofhke prezej lep dobizhek imel. Tode pri vfim fvojim premoshenju poprej drusiga polja fi ni prikupil, dokler nifo otrozi doraftli, in mu s fvojimi rokami pri poljfkim délu pomagati mogli. Kadar fo odraftli, je kof semlje sa drugim prikupoval in eniga sa drugim v boljfhi ftan poftavel. Tako je Denkov Tone, ki fhe zele kmetije pri sazhetku imel ni, v 34 letih zhes 4 kmetije nar boljfhi semlje gofpodar poftal. Kako je to dofegel, njegovo shivljenje in gofpodarftvo kashe; kdor tako, kakor on, dela, fi sna fveft biti, de mu bode tudi Bog fvoj blagodar (shegen) dal in bogatiga ftoril, ako je k svelizhanju njegove dufhe. Tone ni bil kak lakomnik, de bi bil le pod fe grabel, temuzh fe je krivizhniga ptujiga blaga varoval. Njegova shelja ni bila obogateti, temuzh vfe po pameti oberniti, de bi Bogu dopadel, ljudem pa koriften bil. Ker je Tone tako umno kmetoval, je zló Zefar od njegove pridnofti pripovedovati in ga hvaliti flifhal. Vezhkrat fe je toraj Tonetu zló frezha prigodila, de ga je poleti miloftljivi Zefar obifkal; sakaj ne daljezh od Tonetove kmetije je imel on fvoj poletni fedefh. Zefar mu je tudi fhe to zhaft fkasal, de je na njegovo povelje popifovanje Tonetoviga gofpodarftva v novizah natifnjeno bilo; tako je bil Tone zeli desheli isgled.

Ko je njegova pofledna ura prifhla, je s mirno veftjo v boshjo voljo vdán v 62. letu fvojiga shivljenja umerl. Umerl je kakor je shivel! Po fmerti mu je dal miloftljivi Zefar ta napif na grob narediti:

Is perviga hlapez, po tem gofpodár,
Mu bila je frezha kmetijftva le mar;
Slovil ga je Zefar, floví ga tud sdaj
Lep veniz premili v nebefhkimu raj'.

Od fadja rêje

uzhenze uzhitel poduzhi.

Ljubi uzhenzi! Danaf fo fe neka mati, Srebretova gofpá, pertoshili, de od dné, ko fim velil, sernje ali pizhke (pefhke) fadja, ki ga bofte jédli, v fholo pernêfti, njih otrozi fkos sa jabelka maledvajo.

Prav slo me vefelijo dobri otrozhizhi, ki tako sa me fkerbé; pa tudi vam fe sahvalim, ki fte mi toliko pizhk nanofili. Danaf jih hozhemo vfejati, in upam, de v vigradi (fpomladi) veliko fto salih drevéfez s njih fzimelo bode.

Druge léta fim pizhke v jefeni fejal, (kofhize fe morajo tako vfelej shé poléti ali faj v jefen v semljo potêkniti), létaf fim fejanje odloshil, ker fim delo: pizhke perpraviti, jih vfejati, mlade drevefza, ki bodo s njih srafle, ofkerbéti, prefajati, zépiti i. t. d. vam odlozhil.

Semlja je sdaj saperta, smersla; tako nemoramo v grêdo sernja vfejati; sato fim tù le fkledo perfti is kléti, kjer fo selni fadeshi potaknjeni, pernefel. Tù notri bomo sernje tazhaf poloshili, dokler fe semlja od-talí. Vilko! le pomefhaj pizhke mèd perft, — ti, Shagarjeva Mizka! pa vode pernêfi. Bomo ta smef porofili, de fe fprime. — Tako je prav!

Naj kake dni fkleda tù v kotu ftoji, de fe sernje napnê; potém jo bomo na merslo poftavili, de pizhki v perfti smersnejo, fizer bi fe neselenili. Kadar semlja od-tali, bomo sernje na drevno safadifhe v grêdo, ki fim jo v jefeni k temu perpravil, vfejali. Otrozi! kaj ne, de prav radi fadje jéfte? Kdor hozhe kruh jéfti, mora véditi fi ga perpraviti. Tako tudi per fadju moramo fkerbéti, sa ftaro in vpéfhano drevje fi mlado perrêditi, in kjer fe pufti, fadunofniz nafaditi. Lipe, fmejaje prafha: „Kadaj, in kdo pa bo te jakelka jédel, ktere bodo na drevji s teh pizhk rafle, ki jih sdaj fadimo?“ — Glej, glej! Lipe, ako bi ravno mi fadja drevja, ki ga fadimo, nikoli ne jédli, moramo vunder tudi sa nafhe naflédnike fkerbéti. Ti fe mi sdifh, kakor ofel, ki je djal: „De le tazhaf trava rafe, dokler shivim; bodi fi potém kakor hozhe.“ Zhe bi nafhi fpredniki bili tako miflili, rafle bi nam le kifle in grenke lefnazhe in kumrize po gojsdih; shlahtniga plemena fadja pa bi dobiti ne bilo. Léta hitro pretezhéjo. Fantizh bo mladénezh; s njim pa tudi drevje dorafe is sernja, ki ga je otrozhizh vfadil. Poglejte sa zéfto proti farovshi drevje, na grafhinfkim in na Andrejzovim vertu, ki fim ga is sernja srêdil, shé vezh lét rodí.

„Nafhe drevefza fo tudi shé fadje imele, ki fo Oni jih Joshku odarvali“ pravi Naze. — „Nafhe tudi! nafhe tudi!“ vezh uzhenzov krizhí. — „Nafhiga Jaka fadunofnize, ki fo Oni mu jih dali, fo fe pa pofufhile, eno drevéfze shé pervo léto, drugo pa lanfko, zhes pét lét, — pové

Slomſhkov Janes. Jih shé prav vſadil ni, ménim. Sadaj pa tudi vezh nozhe drevja ſaditi.“

To ni prav, de je prezej obupal. Nobeno drevo po pervim mahleji ne pade, in malo ktéra rézh v pervim doneſe. Vſako dreveſze pa tudi ne doraſe, kakor vſak otrok ſtaroſti ne do shiví. K mladim ſadunoſnizam ſe kmalo kaj perpikne, de uſaknejo. Glejte sa zeſto proti ſarovshu ſe tudi drevje slo ſuſhí, sato ker je semlja prevezh peſhena; pa jes ſim tudi ſhe mojſter Skasa bil, ki ſim ga ſadil. Per zhém ſim greſhil, bodem pri perloshnoſti povedal. V rêji drevja ſim ſamouk, le is knig ſe uzhil, bukvizam pa ni vſe verjeti. Skosi laſtno ſkuſhnjo ſe zhlovek ſhe le prav sbrihta. Le sveſto me poſluſhajte, kadar bodem od rêje ſadniga drevja govoril in uzhil vaſ; po tém kar vam bodem povedal in kasal, poſkuſhajte domá ſtoriti. Gotovo boſte ſzhaſama umetni redniki drevja.

Obljubite mi danaſ in terdno ſi ſklenite, sernja ne vezh tratiti, kadar boſte ſadje jédli, ampak vſaditi ga, in zhe bo kdó danaſ jabelko jédel, naj s pezhkmi déla, kakor ſim kasal, de drevéſza s njih sraſejo. *)

„Ja, ja, tako bomo ſtorili!“ vſi uzhenzi krizhijo.

Léta pertezhejo in ſadje bomo s naſhih drevefiz tergali, in ko naſ vezh ne bó, bodo naſhi otrozi pod koſhatim drevjem ſe hladili in s hvaleshnim ſerzham s njih dobro ſadje tréſli in ga jédli.

Peter Muſsy.

Urno, kaj je noviga?

(Nova zéſta v Maria Zelj.) Romarjem, ki ſo zhes ſterme gore, ki ſe imenujejo „Ana-, Joahims- Joſefsberg in Knierigel,“ na boshjo pot v Zelj romali, je snano, kako teshavno je zhes te gore hoditi. Pa kmalo bo drugazh. To zélo pot she sdaj predelujejo in v létu 1846 bo konzhana. Liljenſeldſki opat, goſpod Ambrosh, imajo sa to veliko naredbo nar vezhji saſluge.

(Na Dunaju) je bilo 22. Proſenza po nozhi ſtraſhno gromenje in bliſkanje. Ravno tako hudo vreme je bilo tiſto nozh v Kloſterneuburgu, dve ure od Dunaja, kjer je ſtrela v zerkev St. Martina vdarla in je vezh hiſh pogorelo.

(Ruſovſki Zeſar) je novo vkaso dal, de ſe imajo vſako léto meſza vélikiga Serpana v Zarſkovim Selu konji v diru sa ſtavo ſkuſhati in na ogled poſtaviti: Zeſar ſam bo nar boljſhi in nar bolj plemenite konje per tej perloshnoſti jesdaril in pred ſvoj vos vprezhi puſtil, ter tako njih plemenitnoſt poſkuſil. Nar bolji med njimi bodo premje dobili.

(Shelesne zéſte v ſéverni Ameriki) ſrovo maſlo ali puter delajo! Inshenírji Shent-Jurſhke dershave ſo to snaſhli. Pinja imá podobo veliziga piſkra in vezh ko 120 bokalov mléka dershí. S pomozhjo poſebne naredbe derzhanje vosá v pinje vezh ſhib tako premika, de mleko meſha in v ſrovo maſlo predéla. Kaj ſe ljudje vunder vſe smiſlijo!!

(Na Krajnſkim in Koróſhkim) ſe je ljudſtvo od léta 1825 do leta 1840, torej v 15 létah sa dva in pet deſet taushent, devet ſto in devet deſet duſh pomnoshilo. — V letu 1825 ſte iméle obedve deshele 70,3049 duſh, v lelu 1840 pa 75,6039.

(Is Planine 24. Proſenza.) Snozhi okoli 8 ure ſo v oſhterijo k zhernimu orlu trije moshje perſhli, nekoliko, pa ne popolnama po turſhko oblezheni, — in ker ſo naſ kranjſko govoriti ſliſhali, ſo ſe snami v pogovore ſpuſtili, in nam povedali, de ſo Zhernogorzi (Montenegriner). Mi ſmo miſlili, de ſo kupzi. Eden smed njih je nam savolj lepe in velike poſtave, in v savolj drasiga oblazhila, poſebno dopadel, in ſe je prav prijasno snami menil. Popraſhevali ſmo ga od zhernogorſke kupzhije, od zhernogorſkih navad, isdelkov, seljſkih perdelkov i. t. d. in mu tudi naſhe kmetijſke novize v roke podali. Na vſe praſhanja je nam prijasnim v zhernogorſkim — krajnzam lahko saſtopnim jesiku — odgovoril, in naſ med drugim tudi praſhal, zhe goſpoda Kopitarja na Dunaji posnamo. V nar vezhjim pogovori pa svemo od z. k. poſhte, kdo je ta lep in prijasen mosh, ki je nam zhaſt ſkasal, ſe s nami meniti. In kdo je bil? — Bili ſo miloſtljivi in vſe zhaſti vredni goſpod Vladnika, to je ſtarovirſki ſhkof, kteri imajo tudi deshelſko oblaſt v zherni gori. Sram je naſ bilo, de niſmo njih viſokimu ſtanu dolshne zhaſti ſkasali; tode prijasne beſede, ſ kterimi ſo ſe poſlovili, rekozh: „s Bogam Krajnzi!“ ſo naſ potolashile, pa tudi marſikterimu, kteri je morde naſh krajnſki jesik obrekoval, pokasali, de naſ zelo Zhernogorzi, akoravno is teh daljnih krajev pridejo, lahko saſtopijo. —

M. K.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	25. Proſénza.		22. Proſénza.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pſhenize domazhe	1	15	1	28
1 „ „ banaſhke	1	27	1	27
1 „ Turſhize . . .	1	3	1	5
1 „ Sorſhize . . .	—	—	1	10
1 „ Ershi	1	4	1	6
1 „ Jezhmena . . .	—	54	1	—
1 „ Proſa	1	3	1	3
1 „ Ajde	1	—	1	12
1 „ Ovſa	—	36	—	39

Zena preſhizhev v Krajnju 22. Proſénza:
Preſhizhi domazhi po 5 ½ krajzarjev funt.
„ hrovaſhki po 6 krajzarjev funt.
Shpeh po 13 goldinarjev in 20 krajzerjev zent.

*) Ljubi mladenzhi! kar vam tukaj vaſh uzhitel tako ſerzhno ſvetovajo, tudi zhaſtitljivi goſpod Pirz v ſvojim piſmu is Amerike z. k. krajnſki kmetijſki drushbi ſvetuje, ker pravi: »De bi ſe lepa reja ſadja poshlahtnila, vſim domorodzam ſvétjem, vſako pezhko povshitiga ſadja v dobro semljo vtakniti, kamor jo je modri ſtvarnik ſvetá namenil, ali pa pezhke odbérati in v kakim drevniku vſaditi. Tudi bi bilo koriſtno, zhe bi vſi domazhini na desheli, zhaſtitljiva duhovſhina in uzhiteli drevnike napravljati opominjali ter ljubo mladoſt v ſholah v reji ſadja poduzhevati puſtili, in ljubesin vertnarſtva v mladih ſerzih obujali. Koliko koriſta, prida in veſelja bi ſe tako desheli in njenim prebivavzam pripraviti dalo!« Kakor ſe pa mora s peſhkam k temu zil in konzu ravnati, bodemo v prihodnizh s Pirzovmi beſedami povedali. —

V Ljubljani. Natiſnil in saloshil Joshef Blasnik.